

verhaal verteld van de bustrip. Suzanne Juchtmans speelt de vrouw, maar ook de dochtertjes en de andere busreizigers; ze speelt ook haar man en haar ouders.

Dit is niet het eerste solo-project van Suzanne Juchtmans (*De Kinderkruistocht*, *Gesprek in Huize Charlotte Stein*). Haar wegstappen uit het NTG na 12 speelseizoenen én het oprichten van een eigen structuur (Pulpitum vzw) om producties te creëren, wijzen erop dat zij voor dit solowerk bewust gekozen heeft.

Tijdens de voorstelling: een paar wat oudere vrouwen in het schaarse publiek schijnen heel wat te herkennen; ze sympathiseren duidelijk met de worsteling van dit personage dat 'om vrouw te worden, moet ophouden moeder te zijn'. Toch overheerst bij het kijken een onbevredigend déjà-vu-gevoel. Charles Cornette speelde reeds tien jaar terug zoveel meesterlijker dit type van monoloog waarin één personage niet alleen vertelt, maar ook alle figuren die in zijn verhaal optreden uitbeeldt. En het tekstmateriaal van Dario Fo en Franca Rame was toen al zoveel overtuigender dan deze schematische en dunne tekst: het persoonlijke en het politieke vallen hier op een ondidactische manier samen. De ervaring van deze vrouw is niet meer de ontdekking dat subjectieve gegevens een politieke dimensie hebben, maar eerder het terugzoeken van deze reeds ontdekte maatschappelijke waarheid in een persoonlijk verhaal. En ligt precies in deze 'omkering' niet de ware betekenis van recuperatie?

Het klassieke vormingsschema is hier nog steeds intact gebleven: eerst de analyse, dan de kritiek en aan het slot ook nog een hoopvol alternatief (zij het dan op een uiterst individueel niveau). De regie van Paul Juchtmans is niet meer dan een mise-en-place en de weinige indirecte tekens (waarom b.v. draagt zij een zwart mannenkostuum?) werken verwarrend.

Van de drie voorstellingen is deze zonder twijfel de meest eerlijke en integere in haar intenties, maar artistiek blijft zij de minst bevredigende.

'De Gebroken Vrouw'

Ivonne Lex speelt een tekst van Simone de Beauvoir. Een vrouw vertelt een episode uit haar leven, nl. die waarin haar man ontrouw wordt, waardoor zij elke grond onder haar voeten verliest en waardoor zij zich bewust wordt dat zij de hele tijd *niets* is geweest, tenzij een te verwaarlozen onderdeel in het leven van haar man. David Cohn koos in zijn bewerking van de novelle *La femme rompue* niet voor een dramatisering in een actie met meerdere personages, maar wel voor een 'monologue intérieur' waarbij (behalve uiteraard een aantal coupures) de Beauvoirs tekst intact behouden bleef. In zijn regie heeft

Frans Maas dit concept van een lezing (een zeggings) behouden. De hele scène is bedekt met grijze doeken die af en toe voor een deeltje weggenomen worden om een attribuut te ontsluiten. Het spel, het licht, het decor, alles werd tot een minimum herleid: je luistert naar de tekst; die is rijk en subtiel; je luistert naar Ivonne Lex: ze zegt de tekst, speelt géén personage, speelt eigenlijk zich zelf als actrice, maar in toom gehouden, zonder pedanterie.

In het publiek tref je twee lagen aan: de kleine groepjes vrouwen die duidelijk op het onderwerp zijn afgekomen en voor wie de voorstelling discussiestof levert; én het avondje-uit-publiek dat er met gemak overheen lacht en naar de actrice komt kijken. Het getoonde is blijkbaar dubbelzinnig interpreteerbaar.

De plaats van Ivonne Lex in de kleine Vlaamse toneelwereld is een andere dan die van Suzanne Juchtmans, ook economisch gezien. Zij is een voorloopster van dat nieuwe fenomeen in het Vlaamse theater, verontrustend want een vorm van 'valsspelen', een vorm van 'luxetestatie'. Wie in het begin van de jaren 70 (en zelfs ervòòr, cfr. de Werkgemeenschap van de Beurs-

schouwburg) ontevreden was met het theaterbestel of vond dat hij er artistiek niet aan zijn trekken kwam, stapte eruit en begon in de marge dat soort theater te maken waar hij/zij wel achter kon staan. Dit gebeurde vaak ten koste van een stabiele broodwinning. Sinds de tweede helft van de zeventiger jaren ontstonden enkele initiatieven (T.I.L., Raamtheater en recenter ook Scalpel) die initieel geanimeerd werden door mensen uit het theaterestablishment, die een uitweg zochten voor allerlei in hun werksituatie opgelopen frustraties, zonder echter de zekerheden van een vaste baan overboord te smijten. Ook die zgn. 'behoefte' aan een tweede plateau bij de repertoiregezelschappen — terwijl op dat eerste plateau vaak zo weinig gebeurt — kan in deze context gesitueerd worden: de 'contestatie' verloopt hier zonder botsingen, met toestemming van de directeur; contestatie als luxe of zelfs als interessante bijverdienste. Ivonne Lex is sluw genoeg om op deze dubbelzinnigheid in te spelen. De keuze voor een rijke tekst en de soberheid waarmee hij gebracht wordt zijn berekend, maar maken tevens deze productie artistiek gezien tot de interessantste van de drie.

De gebroken vrouw
(TIL)